

26-11-2020

Aan: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. minister A. Slob

Betreft: de thuiszitters

Geachte Heer Slob,

Graag vragen wij uw aandacht voor de grote en groeiende problemen rond 'thuiszitters', de leerlingen die volgens de wet naar school zouden moeten gaan maar dat om allerlei redenen niet doen. Vorige week vond een online symposium over dit onderwerp plaats, waarbij specialisten uit diverse disciplines de problematiek bespraken. De uitkomsten zijn alarmerend. Ook uit de vele reacties van de toehoorders en oudervereniging Balans maken we op dat we waarschijnlijk met het beruchte topje van de ijsberg te maken hebben.

De overheid heeft de afgelopen jaren meerdere initiatieven genomen om het tij te keren. Zonder de projecten zoals Passend Onderwijs (2014) en het Thuiszitterspact (2016) was de situatie waarschijnlijk nog slechter geweest. Niettemin hebben de diverse professionals cijfers en trends gepresenteerd die veel meer actie rechtvaardigen. Een hoofddoelstelling was dat in 2020 geen enkel kind meer langer dan 3 maanden thuiszit. Dat doel, blijkt nu, ligt helaas nog ver voor ons.

De afgelopen jaren is het aantal thuiszitters jaarlijks met enkele honderden leerlingen gestegen. Het totale aantal thuiszitters ligt momenteel rond de 15.000. Ook werd geconstateerd dat, om uiteenlopende redenen, nog een groot aantal kinderen of jeugdigen niet of nauwelijks in beeld zijn, zoals stateloze kinderen, illegalen, statushouders die nog niet op een school ingeschreven staan, of kinderen van trekkende bevolkingsgroepen of van ouders die op gronden van zogeheten 'bedenkingen tegen de richting van het

onderwijs' niet naar school gaan. Tijdens het symposium kwam nadrukkelijk naar voren dat waarschijnlijk honderden kinderen uit deze bevolkingsgroepen niet naar school gaan.

Vanuit de onderwijspraktijk wordt aangegeven dat omgaan met schoolplichtigen met probleemgedrag een steeds grotere opgave wordt waarvoor men vaak niet of onvoldoende is toegerust en vaak de tijd ontbreekt. Andere veelgenoemde problemen: te weinig sociale cohesie op school, te weinig ouderbetrokkenheid, loyaliteitsconflicten en economische omstandigheden c.q. armoede.

Ook is gesignaleerd dat nieuwe benaderingen van de problematiek, zoals Route B van Zorgokee, FLOOR, het WilmaHuis, A.A.I. centrum De Klimop vanuit een meer integrale optiek goede resultaten bieden. Financiële grenzen werken echter sterk belemmerend.

Er is meer aandacht nodig voor de persoon en zijn/haar persoonlijke omstandigheden. Veelal spelen gezinsproblemen zoals overbelasting van ouders, ook alleenstaande ouders, overmatige stress of relatieproblemen tussen ouders', 'gescheiden ouders', 'problemen met loyaliteit van kind naar ouder' en 'geen contact met een ouder' een veel grotere rol dan de cognitieve competenties of motivatie. En uiteraard maakt vroeger signaleren tijdige interventies mogelijk.

Tevens is aandacht nodig voor de rol die gemeentes spelen. Steeds vaker leven daar vooroordelen over gezinnen met thuiszitters. Sterker nog: uit recente evaluatie bij de inzet van afstandsonderwijs voor thuiszitters blijkt dat gemeentes de thuiszittersproblematiek ook kunnen versterken. Gemeentes blijken vooral sterk te handelen vanuit regelgeving, minder vanuit belang van het kind. Daarbij hanteren ze vaak ook eerder de medische zorgbril dan de pedagogische bril, gericht op een stimulerend perspectief voor een kind.

Thuiszitters hebben vaak met internaliserende problematiek te maken waar scholen niet goed mee uit de voeten kunnen. Scholen zijn vaak nog te weinig flexibel en hebben weinig oog voor traumatiserende omstandigheden. Er worden veel te weinig gesprekken gevoerd en nieuwe bevindingen worden niet in nieuw beleid meegenomen.

Al met al lijkt de thuiszitters-problematiek getalsmatig veel omvangrijker dan tot nu toe gedacht, en zijn er inhoudelijk ontwikkelingen zichtbaar waar scholen te weinig oog voor hebben c.q. niet mee uit de voeten kunnen. Tijdens het symposium zijn diverse kinderen op allerlei manieren aan het woord gekomen over hun vaak zeer traumavolle situatie.

Als onderwijsprofessionals en (kinder/gezins)therapeuten trekken we aan de bel. We willen u dan ook het verzoek voorleggen om in contact te treden met uw ambtenaren om deze almaar doorwoekerende problematiek aan te pakken. Verdere verergering ligt op de loer, terwijl er tegelijk vele ideeën leven hoe het verbeterd kan worden. Thuiszitten is de uitkomst van eerder ontstane problemen. De decentralisaties in het sociaal domein, die vijf jaar geleden in gang zijn gezet, hebben hierin eerder tegengewerkt dan bijgedragen. Er is meer inspanning nodig om die problemen voor te zijn, de leerlingen in een vroeg stadium ondersteunen en de huidige thuiszitters kunnen begeleiden. We kunnen echt meer doen voor de thuiszitters, de ouders en de scholen. Sneller acteren en korte lijntjes zijn de eerste stap.

Graag vernemen wij of u belangstelling heeft voor een goed gesprek – over een hardnekkig probleem waar wat ons betreft wel degelijk veel aan te doen valt.

Met vriendelijke groet,

Greet de Bruijn
Dir. LoyaalLeven

Deze brief is (digitaal) medeondertekend door de sprekers van het symposium, directies/leerkrachten van de deelnemende scholen, therapeuten gespecialiseerd in kinderen en traumabehandeling en vertegenwoordiging van ervaringsdeskundige ouders van thuiszitters.

Anton Horeweg Leerkracht, gedragsspecialist (M SEN)

Ard Niewenbroek Orthohulp

Hilde Vosters traject begeleider Route B Zorgokee

Tadinha Evora Traject begeleider Zorgokee

Marion van Binsbergen Kohnstamm Instituut

Marjet van Houten Senior adviseur Participatie Movisie

Suzanne Boomsma Oudervereniging Balans

Beatrice Keunen Oudervereniging Balans

Paulien Rutgers Directeur/eigenaar A.A.I. centrum De Klimop

Jessica Santen Gedragswetenschapper Enver op school

Linda Vink-Oden Intern gedragsdeskundige Fioretti College Lisse

Bianca Lagerweij Intern Ondersteuningscoördinator Fioretti College

Tonnie de Groot Ondersteuner Passend Onderwijs Meierij Regio Noord

Linda Slegers - Claassen De Korenaer Deurne

Anita Blatter, ouder

Theone Kampstra Kinderpraktijktheone

Joske Engbers Coördinator Passend Onderwijs OBS Helmond

Lucianne de Vletter Intern Begeleider De Statenschool

Marjorie Steentjes Directieassistent, Leerlingondersteuner Hengelo

Marjo Werten Leerplichtambtenaar

Lissie van Lierop Consulent Leerplicht & RMC

Nina Brassé Consulent Leerplicht & RMC

Wilco Kroon

H.E van Ark

J v.d Oudenaller

Laura Hinssen Leerlingbegeleidster Cambium College
Wilma Ekelhof VSO SWV Slinge Berkel
Marieke Schut VSO SWV Slinge Berkel
Mieke Eskes Trajectbegeleider/ VSO SWV Slinge Berkel
Brigit Euser Mariëndael
Don Croonenberg ouder
Adriana Jansen Leerplichtambtenaar gemeente Amstelveen en Aalsmeer

Greet de Bruijn
Beekstraat 14
5671CT
Nuenen
www.loyaalleven.nl
T 0611498416
E greet.debruijn@thebitterend.nl